SVENSKA ILO-KOMMITTÉN

Yttrande

2026-09-15 21/2026

Socialdepartementet

Promemorian Sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet (S2026/01524)

Bakgrund

Svenska ILO-kommittén har genom remiss den 21 juli 2026 ombetts att yttra sig över promemorian *Sjukpenninggrundade inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet (S2026/01524*).

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås nya regler för hur sjukpenninggrundande inkomst (SGI) ska beräknas för personer som har inkomst av aktiv näringsverksamhet (egenföretagare) och personer som har inkomst av både anställning och näringsverksamhet, s.k. kombinatörer.

I promemorian föreslås att vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst ska med inkomst av näringsverksamhet avses överskott av aktiv näringsverksamhet.

För egenföretagare föreslås, som huvudregel, att SGI ska baseras på överskottet från aktiv näringsverksamhet och beräknas utifrån det högsta beloppet av antingen överskottet av aktiv näringsverksamhet enligt det senaste beslutet om slutlig skatt, eller genomsnittet av förekommande överskott av aktiv näringsverksamhet från de två beskattningsår som har föregått det beskattningsår som det senaste beslutet om slutlig skatt avser.

För kombinatörer föreslås, som huvudregel, i fråga om deras inkomst av anställning, att den ska beräknas till minst de senaste tolv månadernas inkomst av anställning eller högre om den förväntade framtida inkomsten är större.

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Drottninggatan 16

Telefonväxel
08-405 10 00

Telefax
08-411 36 16

E-post
a.ilo-kommitten@regeringskansliet.se

Förslagen syftar, enlig promemorian, till att göra SGI-systemet för egenföretagare och kombinatörer mer förutsebart och lättare att förstå samt förenkla för berörda myndigheter, främst Försäkringskassan, att administrera och handlägga ärenden. Dagens reglering om beräkning av SGI, som bygger på prognoser över framtida inkomster, anses leda till långa handläggningstider och osäkerhet för den försäkrade. Systemet föreslås därför ändras så beräkningen av SGI för egenföretagare i stället bygger på tidigare kända deklarerade inkomster.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Därutöver föreslås att vissa försäkrade personer som återvänder till Sverige efter vistelse utomlands ska få 25 dagar, och inte enbart en dag, på sig att anmäla sig hos Arbetsförmedlingen utan att förlora sitt SGI-skydd. Denna ändring föreslås träda i kraft den 1 februari 2027.

Förslagens förhållande till ILO-åtaganden och ILO-kommitténs bedömning

I promemorians konsekvensavsnitt avseende Sveriges internationella åtaganden (avsnitt 7.1) bedöms förslagen inte ha några konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden. Någon analys bakom detta ställningstagande redovisas inte, vilket framstår som anmärkningsvärt mot bakgrund av att det finns ILO-reglering på området.

ILO-kommittén vill här nämna ILO:s allmänna principer om social trygghet och inkomstbortfallsskydd och därvid 1952 års ILO-konvention nr 102 om minimistandard för social trygghet och nr 130 om sjukvård och sjukersättning, från 1969. Konvention nr 102 innehåller minimikrav för bland annat sjukförmåner och inkomstskydd vid sjukdom och kraven på kontantförmånernas storlek i konvention nr 130 är satta högre än i 1952 års konvention. SGI som en grund för nivån på socialförsäkringsförmåner har därför koppling till konventionens krav på ett fungerande sjukförsäkringssystem. Det finns i artikel 19 i konvention nr 130 olika personkretsar som kan omfattas av inkomstskyddet. I proposition nr 21 1970 s. 16 anges att svensk sjukförsäkring uppfyller kravet enligt artikel 19 punkt b). I den punkten anges att det ska vara fråga om föreskrivna grupper av den förvärvsarbetande befolkningen, utgörande tillsammans minst 75 procent av hela den förvärvsarbetande befolkningen. För den gruppen beräknas inkomstbortfallet enligt artikel 22, där det bl.a. anges att ersättningen ska uppgå till minst 60 procent av summan av förmånstagarens tidigare förvärvsinkomst och sådana familjebidrag som utges till en skyddad person med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren. I konvention nr 121 angående förmåner vid

yrkesskada finns regler om ersättning vid sådan skada. Även där finns, för beräkning av periodisk utbetalning, hänvisning till tidigare inkomst.

Med hänsyn till att det i konventionstexterna anges ”tidigare förvärvsinkomst” görs bedömningen att den föreslagna regleringen inte synes vara i strid med de angivna konventionerna.

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén finner sammanfattningsvis att promemorians förslag inte är i strid med de ovan nämnda och av Sverige ratificerade ILO-konventionerna.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande samt ledamöterna Ulrika Björne, Cecilia Mobach, Ola Brinnen, Anna Bergsten, Marie Nordström, Cyrene Martinsson Waern, Lise Donovan och Sophie Silverryd.

För Svenska ILO-kommittén

Cathrine Lilja Hansson
Ordförande

Lina Feltwall
Biträdande sekreterare